

Tổng kết năm 2021: Những sự kiện nổi bật

21/12/2021

- **Phạm Phú Khải**

Hy vọng năm 2022 sẽ có nhiều điều tích cực hơn, lạc quan hơn, so với hai năm vừa qua.

Sự kiện nổi bật nhất trong năm 2021 vẫn là đại dịch Covid-19, không khác với năm 2020 bao nhiêu. Cuối năm 2021, với tỷ lệ người dân được chích ngừa ngày càng gia tăng, ai cũng mong đợi cuộc sống bình thường trở lại từ năm 2022 trở đi, đặc biệt là từ các quốc gia đã có nguồn cấp vaccine dồi dào hơn các nước khác. Tuy vậy, biến thể **Omicron** đã làm cho niềm hy vọng đó bị thách thức. Omicron có khả năng lây lan mạnh mẽ nhất hiện nay. Không biết tương lai còn những biến thể nào vừa lây lan mạnh vừa gây tử vong cao hay không. Cả hai tiểu bang Victoria và New South Wales của Úc, chẳng hạn, nơi hơn 91.5% dân số từ 12 tuổi trở lên đã được chích ngừa, lại đang có số ca nhiễm Covid-19 **tăng vọt** lại trong những ngày qua (**Sydney/NSW** có 3057 ca nhiễm ngày 21 tháng 12, số kỷ lục cao nhất từ lúc bắt đầu đại dịch; và **Melbourne/VIC** 1245 ca). Khắp nơi trên thế giới cũng đang báo cáo về sự tăng vọt của các ca nhiễm biến thể Omicron.

Theo **thống kê** của John Hopkins University, vào thời điểm viết bài này, thì đã có gần 275.52 triệu ca nhiễm, gần 5.4 triệu tử vong. Điều khích lệ là có gần 8.73 tỷ liều vaccine được chích trên toàn thế giới,

trong đó có 939.79 triệu liều đã được chích trong 28 ngày qua. Theo đà này, nếu vaccine có đầy đủ thì khả năng toàn nhân loại có thể được tiêm chủng trong năm 2022, cũng như được tiêm thêm mũi thứ ba. Nhưng đó là điều lý tưởng, bởi lẽ sẽ luôn có một tỷ lệ nhỏ dân số không tin tưởng và không muốn chích ngừa, dù đó là ngừa Covid-19 hay ngừa các bệnh dịch khác.

Tạp chí The Economist cho rằng theo một cách đo lường nào đó thì đại dịch Covid-19 là câu chuyện lớn nhất trong 75 năm qua, vì gần một nửa các bài viết trong năm 2020 nói về nó kể từ Thế Chiến II. Nó chiếm lĩnh sự quan tâm của mọi người so với các vấn đề khác, và cho đến nay vẫn được sự quan tâm hàng đầu của độc giả. Dựa trên tài liệu của Chartbeat, một cơ quan đo lường số lượng đọc trên mạng, với 7,000 trang thông tin bằng tiếng Anh, The Economist tính số thời gian đọc của 45 sự kiện hàng đầu năm 2021. Tổng cộng thời gian là 275 triệu giờ, và kết luận rằng đề tài vaccine, biến thể Omicron, Delta và Alpha, đã đứng đầu bảng, với 70 triệu giờ tổng cộng.

Cũng theo The Economist, thì chủ đề có thể so sánh với đại dịch Covid-19 là sự chuyển tiếp quyền lực từ chính quyền Trump sang Biden, với ba sự kiện chính: Vụ nổi loạn tại Điện Capitol vào ngày 6 tháng Giêng; lễ nhậm chức của Tổng thống Joe Biden vào ngày 20 tháng Giêng; và cuộc luận tội lần 2 đối với cựu Tổng thống Trump vào ngày 13 tháng Hai.

Ngoài thông tin về Covid-19 thống lĩnh truyền thông và mọi hoạt động khác của nhân loại, hãy điểm qua một số sự kiện khác mà giới truyền thông khắp nơi đánh giá là đã tạo ra mối quan tâm hàng đầu trong năm 2021. Cuộc đảo chánh tại Miến Điện, Thế Vận Hội tại Tokyo, cuộc chiến tại Afghanistan chấm dứt, Colin Powell qua đời, dự luật hạ tầng cơ sở Mỹ, hội nghị Thượng đỉnh về biến đổi khí hậu COP26, nữ quần vợt hàng đầu Trung Quốc Bành Soái mất tích, hội nghị Thượng đỉnh về Dân chủ... Ngoài tạp chí The Economist nói trên, CNN, The Wall Street Journal, The Sydney Morning Herald, The New Yorker, v.v... cũng đề cập về các sự kiện được chú ý hàng đầu này trong năm qua.

Có thể nói vụ **nổi loạn** tại Điện Capitol vào ngày 6 tháng Giêng đầu năm nay là sự kiện mà hầu như mọi cơ quan truyền thông chính mạch hay cộng đồng/sắc tộc đều đi tin hàng đầu. Nó đã gây kinh ngạc và sửng sốt cho người dân Mỹ cũng như khắp nơi. Cho đến nay một số nhân vật chính trong cuộc nổi loạn này đã bị điều tra, bởi các tòa liên bang và các trường hợp khác bởi quốc hội. Năm 2022, hay sau nữa, chúng ta mới biết được kết quả ra sao. Tuy nhiên đọc bài báo trên Los Angeles Times ngày 30 tháng 11 làm tôi thật quan ngại. Bài này đề cập đến cuộc điều tra của Robert A. Pape, một chuyên gia về chống khủng bố tại Đại học Chicago. Pape cho biết có 65 triệu người Mỹ nghĩ cuộc bầu cử 2020 bị phía Biden gian lận; 21 triệu người Mỹ vẫn tin rằng bạo lực là hợp lý để khôi phục Trump làm tổng thống, mặc dầu số người sẵn sàng tham gia hành vi bạo lực sẽ ít hơn nhiều, nhưng con số này rõ ràng là không nhỏ. Pape nói: “Hãy nghĩ về điều này như thể nó là một trận cháy rừng. Cháy rừng thường do sét đánh, nhưng sẽ luôn có sét. Câu hỏi quan trọng là bao nhiêu củi khô trên mặt đất khi nó tấn công. Vật liệu để bắt lửa quan trọng hơn hợp diêm.”

Những điều này có những tác động đáng kể lên các cuộc bầu cử Mỹ trong tương lai.

Đầu năm 2021 là vụ nổi loạn tại Điện Capitol; cuối năm là biến thể Omicron; và ở giữa là cuộc triệt thoái của Mỹ tại Afghanistan, đưa đến sự sụp đổ của chính phủ Afghanistan và sự trở lại của phiến quân Taliban.

Từ khi trở lại **nắm quyền** tại Afghanistan, Taliban đã giới hạn ngặt nghèo quyền phụ nữ, xóa bỏ Bộ Nữ Vụ, và tái lập Bộ Tệ nạn và Đạo Đức (Ministry of Vice and Virtue), cơ quan thực thi trách nhiệm diễn giải nghiêm ngặt luật Hồi giáo dưới chế độ Taliban trước. Phần lớn các nhân viên công quyền nữ từng phục vụ cho chính quyền trước vẫn chưa được phép đi làm lại, trong khi nữ sinh vẫn chưa được trở lại trường học. Các **nữ sinh** quốc tịch Afghanistan đi du học nước ngoài, tưởng có thể trở về lại nước năm nay để phục vụ, không ngờ Taliban đã chiếm lại Kabul vào giữa tháng 8 năm nay. Nhiều công dân Afghanistan, nếu vẫn còn kẹt trong nước, thì chỉ mong có được cơ hội thoát khỏi chế độ Taliban. **Hơn nửa dân**

số đang không có đủ lương thực để sống. Mỹ và cộng đồng quốc tế đã đóng băng giá trị 9 tỷ đô la tiền viện trợ và ngừng mọi tài trợ lên trên nước này, trong khi đó là nguồn lực công quỹ cho 75% mọi chi tiêu công cộng tại đây. Các nhà tài trợ, chủ yếu từ Mỹ và Âu châu, nhấn mạnh rằng, các khoản tiền này sẽ không được giải ngân cho đến khi Taliban thực hiện cam kết thành lập một chính phủ mang tính bao hàm, cam kết bảo vệ quyền lợi của tất cả người dân Afghanistan và cắt đứt quan hệ với các nhóm khủng bố. Cho đến nay, chưa có dấu hiệu gì cho thấy Taliban sẽ nhượng bộ, ngược lại Taliban còn yêu cầu Tây phương chính thức công nhận quyền lực của họ. Kim ngạch của Afghanistan bị mất giá trầm trọng. Hệ thống y tế đang bị khủng hoảng tại đây. Biến thể Omicron đang có nguy cơ làm trầm trọng thêm sự khủng hoảng này. Nếu tình trạng này kéo dài, người dân Afghanistan chứ không ai khác sẽ phải gánh chịu hậu quả thê thảm này.

Năm 2021 cũng mang lại niềm vui và hy vọng cho chúng ta. Nào là Thế Vận Hội Tokyo, nào là sự đồng thuận sau cùng tại COP26, cũng như hội nghị Thượng đỉnh về Dân chủ v.v... Nhưng 2021 cũng là năm lắm nhiều thử thách, gian nan cho thế giới, từ thiên tai đến nhân tai, nhất là Covid-19. Nó gây cản trở, gián đoạn về mọi hoạt động con người.

Hy vọng năm 2022 sẽ có nhiều điều tích cực hơn, lạc quan hơn, so với hai năm vừa qua.

Mong chúc quý bạn đọc, và gia quyến, một mùa Giáng Sinh an lành và một năm mới tràn đầy thương yêu, niềm tin và hy vọng. Điều chúng ta cần nhắc nhở chính mình mỗi ngày là năng lượng và suy nghĩ tích cực của chúng ta sẽ góp phần quyết định vào tất cả những gì chúng ta làm, và kết quả nó đem lại cho tương lai.

Phạm Phú Khải

Từ nhỏ, gia đình bảo giỏi toán. Lớn lên, quyết định học kỹ sư, tương sở trường của mình.

Về sau, thích hoạt động xã hội, đam mê tìm hiểu các hành vi con người và chính trị được định hình bởi các yếu tố nào.

Gần đây, càng làm việc liên quan đến con người, và càng nghiên cứu nhiều hơn, tôi tìm thấy khoa học hành vi và khoa học xã hội (Behavioural Science and Social Science), trong đó tâm lý, nhất là địa hạt khoa học thần kinh (neuroscience), giải thích được rất nhiều về cách suy nghĩ và hành xử của con người.

Tôi hy vọng có dịp chia sẻ với bạn đọc về những vấn đề cùng quan tâm, và mong được học hỏi từ mọi người qua trang blog này.

Các bài viết của Phạm Phú Khải là blog cá nhân và được đăng tải với sự đồng ý của đài VOA nhưng không phản ánh quan điểm chính thức của chính phủ Hoa Kỳ.

Nguồn: <https://www.voatiengviet.com/a/tong-ket-nam-2021-su-kien-noi-bat/6363339.html>

www.vietnamvanhien.org

